



Strasbourg, 25.10.2016
COM(2016) 682 final

KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

Õiglase, konkurentsivõimelise ja stabiilse äriühingute tulumaksu süsteemi loomine ELis

1. SISSEJUHATUS

Maksustamine on ELi jaoks kesksel kohal tugevama, konkurentsivõimelisema ja ausama majanduse ülesehitamisel ning samas on sellel ka selgelt sotsiaalne aspekt. Euroopa vajab oma siseturule sobivat ning majanduskasvu ja konkurentsivõimet soodustavat maksusüsteemi, mis meelitab ligi investeeringuid, aitab luua töökohti, soodustab innovatsiooni ja toetab Euroopa sotsiaalmudelit. Maksustamine peaks tagama avaliku sektori investeeringute ja majanduskasvu soodustava poliitika stabiilse rahastamise. Tänu sellele peaks kõikidele ettevõtjatele tagatama võrdsed tingimused, õiguskindlus ja minimaalsed takistused piiriüleisel tegutsemisel. See peaks olema üks osa kodanikele kindlustunnet pakkuvast üldisemast maksusüsteemist, kuna põhineb ausatel ning ühiskonna sotsiaal-majanduslikke vajadusi rahuldavatel tingimustel. Seepärast peetakse ELi maksustamisprioriteetide seadmisel silmas just neid sihte.

2. KIIRELOOMULISI VAJADUSI RAHULDAVAD KOHESED MEETMED: ÄRIÜHINGUTE MAKSUSTAMISE REFORM

Komisjon on välja töötanud jõulise tegevuskava, mille eesmärk on muuta äriühingute maksustamine õiglasemaks ja tulemuslikumaks ning mis samal ajal on paremini kohandatud tänapäeva majanduse vajadustele ja mille abil on võimalik kiiremini reageerida selles valdkonnas esile kerkivatele probleemidele. Tegevuskava rakendatakse kiiresti ja mõned olulised vahe-eesmärgid on juba saavutatud. Nüüdseks on tehtud algust äriühingute õiglast ja tõhusat maksustamist käsitlevas komisjoni tegevuskavas¹ välja kuulutatud kõikide algatustega ja liikmesriigid on juba vastu võtnud palju uusi ettepanekuid. Komisjon püüab ka laiendada oma tegevust väljapoole tegevuskava kohaldamisala. Nagu on märgitud teatises läbipaistvuse suurendamiseks ning maksudest kõrvalehoidmise ja maksustamise vältimise vastu võitlemiseks võetavate lisameetmete kohta,² mis avaldati pärast nn Panama paberitega seotud paljastusi, ollakse valmis võimalikele probleemidele kiiresti ja tõhusalt reageerima. Selleks et tagada aus konkurents kõikidele ELi ettevõtjatele, on komisjon korraldanud ka riigiabialaseid uurimisi, et teha kindlaks, kas mõni liikmesriik on teinud maksusoodustusi teatavatele konkreetsetele hargmaistele ettevõtjatele³.

Komisjoni esimene ülesanne oli muuta maksustamine läbipaistvamaks, mis on kõikide edasiste reformide aluspõhimõte. Liikmesriigid saavutasid 12 kuu jooksul kokkuleppe seoses ettepanekutega, milles keskendutakse maksualaseid eelotsuseid käsitleva teabe automaatsele vahetamisele⁴ ja hargmaiste ettevõtjate maksustamisteabe riigipõhisele aruandlusele⁵. Tegemist on maksuhaldurite uue ja enneolematu läbipaistva koostööga äriühingute maksustamise alal. Komisjon tegi ka ettepaneku võtta kasutusele

¹ COM (2015) 302 (final).

² COM (2016) 451 (final).

³ Vt teatis riigiabi mõiste kohta (punktid 169–174):

http://ec.europa.eu/competition/state_aid/modernisation/notice_of_aid_en.pdf

⁴ Nõukogu direktiiv (EL) 2015/2376.

⁵ Nõukogu direktiiv (EL) 2016/881.

avalik riigipõhine aruandlus hargmaiste ettevõtjate kohta, et anda kodanikele parem ülevaade äriühingute tulumaksu alastest tavadest. See praegu nõukogus ja Euroopa Parlamendis arutlusele olev ettepanek peaks aitama taastada üldsuse usaldust äriühingute maksustamise vastu ja luua olukorra, kus ettevõtjad ei pea toime tulema eri riikide kõikvõimalike avalikustamiseskirjadega. Enne selle aasta lõppu peaks veel jõutama kokkuleppele seoses ettepanekuga võimaldada maksuhalduritele juurdepääs riikide rahapesuvastast võitlust käsitlevale teabele⁶. Euroopa Parlament ja nõukogu on ka asunud välja töötama oma seisukohti seoses neljanda rahapesuvastase direktiivi kavandatud muudatustega ja nad peaksid kiiresti tegutsema, et kolmepoolsed läbirääkimised saaksid alata 2017. aasta algul. Lisaks on komisjon hakanud uurima kõige sobivamaid võimalusi, kuidas rakendada tegelikke tulusaajaid käsitleva teabe automaatset vahetamist Euroopa tasandil ja kuidas suurendada kontrolli agressiivse maksuplaneerimise võimaldajate ja edendajate üle. Tänu läbipaistvamale maksustamisele Euroopas on võimalik välja selgitada agressiivsed maksuplaneerijad ja kahjulikud maksutavad ning stabiliseerida avatusel ja usaldusel põhinevat äriühingute maksustamist.

Samal ajal püüab komisjon tagada, et kõik ELis tegutsevad äriühingud maksaksid makse seal, kus tekivad kasum ja väärtus. Õiglase ja tulemusliku maksustamise seisukohalt on see põhimõte väga oluline, kuid seda on võimalik saavutada ühtsel turul üksnes ühiste koordineeritud meetmetega. Seepärast esildas komisjon maksustamise vältimise vastase uue direktiivi,⁷ milles on sätestatud kogu ELi jaoks õiguslikult siduvad kuritarvituse vastased meetmed, et kõrvaldada mõned maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise enim levinud viisid. Selle liikmesriikide poolt juulis 2016 vastu võetud õigusakti kohaselt võivad liikmesriigid kiiresti, koordineeritult ja ühtselt täita kohustusi, mis nad on võtnud maksubaasi kahanemist ja kasumi ümberpaigutamist käsitleva OECD/G20 projekti alusel. Läbi vaadatakse ka liikmesriikides kohaldatavad sooduskorrad ja siirdehindu käsitlevad eeskirjad, et tagada ELi ühine lähenemisviis uutele rahvusvahelistele normidele. See on äärmiselt tähtis ettevõtjatele reformide elluviimisel kindluse tagamiseks ja ühtsel turul tekkida võivate uute õiguslünkade vältimiseks.

Komisjon on ka esitanud meetmed, mille abil edendada head maksuhaldustava kogu maailmas ning tagada õiglased ja võrdsed võimalused ELi ja tema rahvusvaheliste partnerite jaoks. Liikmesriigid on heaks kiitnud tõhusa maksustamise alase uue välisstrateegia,⁸ mille komisjon esitas jaanuaris 2016 ja mille eesmärk on kaitsta liikmesriikide maksubaase väliste kahanemiskasude eest. Selle strateegia põhielement on uus ELi nimekirja kandmise menetlus, mille kaudu tegelda koostööd mittetegevate maksujurisdiktsioonidega ja innustada kõiki kolmandate riikide jurisdiktsioone järgima rahvusvahelisi hea haldustava norme. Selles nimekirja kandmise menetluses on esimesed sammud juba tehtud ja ELi ühisnimekiri peaks valmima 2017. aastal. Sellest saab liikmesriikide jaoks võimas vahend, mille abil suhelda riikidega, kes keelduvad maksuküsimustes ausalt tegutsemast. Samuti on läbi vaadatud ELi finantsmäärus, et vältida ELi rahaliste vahendite liikumist maksuparadiiside kaudu, ning praegu on käsil ELi ja kolmandate riikide vahel sõlmitud lepingutes sisalduvate head maksuhaldustava käsitlevate sätete karmistamine.

⁶ COM (2016) 452 (final).

⁷ Nõukogu direktiiv (EL) 2016/1164.

⁸ COM (2016) 24 (final).

3. POSITIIVNE JA TULEVIKKU SUUNATUD TEGEVUSKAVA

Eespool esitatud algatused on äärmiselt olulised liikmesriikide maksubaasi kaitsmiseks, ettevõtjatele võrdsete võimaluste tagamiseks ning kõikide maksumaksjate õiglaseks ja tõhusaks maksustamiseks. Need hõlmavad praegu äriühingute maksustamise kõige pakilisemaid probleeme. Ent pikemas perspektiivis on vaja teha veelgi rohkem. Lühiajalised lahendused võivad varsti aeguda, kuna ärimudelid ja maksuplaneerimismeetodid arenevad kiiremini, kui on võimalik lahendusi välja töötada. Pealegi tekitab rahvusvaheliste, ELi või riikide maksueeskirjade jupi kaupa ajakohastamine segadust nii maksuhaldurite kui ka ettevõtjate jaoks, kes peavad end nende eeskirjadega kohandama. Töökohtade loomiseks ning majanduskasvu ja investeringute soodustamiseks on vaja luua ettevõtjate jaoks soodne maksukeskkond, vähendada nõuete täitmise kulusid ja halduskoormust ning tagada maksukindlus. Maksukindluse tähtsust investeringute ja majanduskasvu soodustamisel on tunnistanud G20 juhid ning see on kerkinud maailma tähelepanu keskmesse. Liikmesriigid peavad saavutama tasakaalu vajalike reformide elluviimise ning ettevõtjatele püsiva, selge ja prognoositava maksukeskkonna loomise vahel.

EL vajab äriühingute maksustamise raamistikku, mis on positiivne ja tulevikku suunatud. See peab olema majanduskasvu soodustav, tõhus ja õiglane ning praegu ja ka tulevikus igati toetama ELi üldisemaid poliitilisi prioriteete. Sellest tuleneval ongi komisjon teinud ettepaneku võtta uuesti arutluse alla äriühingu tulumaksu ühtne konsolideeritud maksubaas (*Common Consolidated Corporate Tax Base* (edaspidi „CCCTB“)). CCCTB abil on võimalik rahuldada Euroopa ettevõtjate ja kodanike kaks esmast nõudmist, s.o jätkusuutlik majanduskasv ja sotsiaalne õiglus, ning tugevdada ELi üldist majandus- ja sotsiaalküsimuste alast tegevuskava. Analüüs näitab, et CCCTB abil on võimalik suurendada investeringuid ELis kuni 3,4 % ja majanduskasvu 1,2 %⁹.

Esimest korda tegi komisjon CCCTB kohta ettepaneku 2011. aastal eesmärgiga tõhustada ühtse turu toimimist ettevõtjate jaoks. Ettepanek oli kõrgete eesmärkidega ja jõuline ning selle ulatuse tõttu läbirääkimised nõukogus seiskusid. Samas toetasid Euroopa Parlament, ettevõtjad, sidusrühmad ja paljud liikmesriigid endiselt väga tugevalt CCCTB ideed, pidades silmas sellest saadavat mitmesugust kasu. Paari viimase aastaga on saanud ka selgeks, et CCCTB puhul on tegemist tunduvalt mahukama meetmega kui üksnes ühtset turgu tugevdav ettevõtjasõbralik maksusüsteem.

Seepärast teatas komisjon 2015. aasta juuni tegevuskavas, et see oluline projekt taaskäivitatakse kaheetapilisena, mida on parem hallata. Esimesel etapil keskendutakse ühtse maksubaasi tagamisele. Kui see on saavutatud, võetakse kasutusele keerulisem konsolideerimissüsteem. Paljud kõige olulisemad CCCTBga kaasnevad kasutegurid on seotud konsolideerimisega. Seepärast ei või seda teist etappi taaskäivitatud CCCTB puhul eirata ega kõrvale jätta. Käesoleva paketiga seotud töö jõuab lõpule alles siis, kui CCCTB on tervikuna paigas.

CCCTB taaskasutuselevõtt võimaldab ajakohastada algset ettepanekut ja kohandada seda üleilmises maksukeskkonnas esile kerkivatele uutele probleemidele. Kõige silmatorkavam muudatus on see, et CCCTB saab kohustuslikuks kõikidele finantsaruandluse eesmärgil konsolideeritud gruppidele, kus konsolideerimisgrupi tulu on üle 750 miljoni euro. See peaks aitama maksimeerida CCCTB kui maksustamise vältimise vastase vahendi mõju. Ühtlasi tähendab see, et ettevõtjad teavad, millest nad peavad kuritarvituste vastaste ELi

⁹ Mõjuhinnang äriühingu tulumaksu ühtse konsolideeritud maksubaasi (CCCTB) kohta [SWD (2016) 341].

eeskirjade puhul juhinduma ega pea tegema tarbetuid kohandusi. See aitab luua ELi ettevõtjatele paremini prognoositava keskkonna.

Komisjon on lisanud ettepanekusse ka kaks uut elementi, mis otseselt toetavad ELi üldisemat majandustegevuskava. Teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni soodustamiseks tehakse teadus- ja arendustegevuse kui majanduskasvu põhiliste hoobade kulutustele erilisi maksusoodustusi. Väikeste ja uuendusmeelsete ettevõtjate toetamiseks tehakse tegevust alustavatele väikeettevõtjatele, kellel sidusettevõtjad puuduvad, veelgi suuremaid maksusoodustusi. CCCTB kaudu kõrvaldatakse ka konkurentsi moonutav sooduskohtlemine seoses võlgnevustasemega omavahendite suhtes ning aidatakse kaasa tugeva kapitaliturgude liidu tagamisele ja suurema finantsstabiilsuse saavutamisele ELis.

4. KAASAEGNE, LIHTNE JA SELGE: SOODSAM JA TÕHUSAM MAKSUKESKKOND ETTEVÕTJATE JAOKS

Ettevõtjad vajavad oma tegevuse edendamiseks ühtsel turul lihtsat, stabiilset ja õiguskindlat keskkonda. Piiriülese tegutsemise korral peaksid maksutõkked olema minimaalsed ning ettevõtjaid ei tohiks koormata tarbetute haldusküsimuste ega kuludega. EL vajab äriühingute tulumaksu raamistikku, mis on kohandatud 21. sajandi ettevõtlusolukorrale, julgustab ettevõtjaid tegutsema, meelitab ligi investoreid ning soodustab kõikide ettevõtjate – nii suurte kui ka väikeste – tegevust.

4.1. Ühtne äriühingu tulumaksu süsteem ühtsel turul

CCCTB aitab maksude seisukohast oluliselt kaasa ühtse turu toimimisele. Piiriülestele ettevõtjatele tuleb kasuks, et maksustatavate tulude arvutamisel kasutatakse ELis pigem ühtset normistikku kui liikmesriikide väga erinevaid süsteeme. Nad saavad esitada ühtse maksudeklaratsiooni kõikide oma toimingute kohta ELis nn ühtse kontaktpunkti kaudu ja ajada asju vaid ühe liikmesriigiga, mitte mitme eri maksuhalduriga. Konsolideerimine tähendab ka seda, et ühes liikmesriigis kantud kahju on võimalik automaatselt maha arvata teises liikmesriigis saadud tulust ning seega koheldakse piiriüleseid ettevõtjaid samamoodi nagu puhtalt omamaiseid ettevõtjaid.

CCCTB taaskasutusele võtmiseks kavandatud direktiivis on komisjon säilitanud samasuguse jõulise konsolideerimiskorra nagu algses ettepanekuski. Ent kaheetapilise lähenemisviisi rakendamise korral pikeneb eesmärkide saavutamise aeg. Vastutasuks on komisjon teinud ettepaneku, et kuni konsolideerimises kokkuleppimiseni peaks ettevõtjate suhtes kehtima lihtne, kindel ja ajutine ühtse maksubaasi raames kohaldatav kahjumi mahaarvamise piiriülene süsteem.

CCCTB on ELi õigusega kohaldatav selge, stabiilne ja siduv kord. Selles peavad ühehäälselt kokku leppima kõik liikmesriigid, tagades seeläbi stabiilse süsteemi, mida ei kipu ohustama pidevad muudatused. Tänu sellele saavad ettevõtjad enneolematu maksukindluse. Tegevust piiriülevalt laiendades ei pea nad enam kohandama end iga liikmesriigi eri maksureeglitele. Enam ei pea nad püüdma aru saada sellest, kuidas liikmesriigid teatavat tulu eri moodi maksustavad. Nad ei pea enam kauem kannatama siirdehindade keerukusega seotud suure halduskoormuse ega õigusabikulude all. CCCTB abiga kõrvaldatakse nüüd ettevõtjate peamised maksutõkked ühtsel turul.

CCCTBst saavad ELis põhiliselt kasu väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad, aga ka suurettevõtjad. CCCTB on kohustuslik üksnes suurettevõtjate jaoks. Kuid ka VKEd ja idufirmad võivad valida süsteemi kasutamise, kui nad soovivad ära kasutada

selle pakutavat lihtsustamisvõimalust ja oma kulusid kokku hoida. Praegu kulub VKEdel nõuete täitmise kuludele hinnanguliselt 30% makstud maksudest ja isegi rohkem, kui nad oma tegevust piiriüleselt laiendavad. Tänu CCCTB-le vähenevad need kulud märgatavalt, samuti vähenevad mõnes teises liikmesriigis tütarettevõtja asutamisega seotud kulutused. Tänu sellisele kokkuhoiule, ühtsematele eeskirjadele ja lihtsamale maksudeklaratsioonile on väikestel ja äsja tegevust alustanud ettevõtjatel palju lihtsam kasvada ja ühtsel turul laieneda.

4.2. Paremad vahendid topeltmaksustamise vältimiseks

Ettevõtjad peavad maksma õiglase osa maksust seal, kus nad kasumit teenivad, kuid mitte rohkem sellest. Üks suurimad maksutõkkeid ühtsel turul on topeltmaksustamine.

Liikmesriikidevahelised erimeelsused seoses sellega, kellel on õigus maksustada teatavat kasumit, päädivad tihti sellega, et ettevõtja üht ja sama tulu maksustatakse kaks korda või rohkemgi. Kõige viimased andmed näitavad, et praegu on ELis menetluses ligikaudu 900 topeltmaksustamisalast vaidlust, mis hõlmavad 10,5 miljardit eurot. Enamik liikmesriikidest on sõlminud omavahel kahepoolsed maksulepingud, et vältida topeltmaksustamist, ja on kehtestanud vaidluste lahendamise korra. Need menetlused on aga pikad, kulukad ega päädi alati kokkuleppele jõudmisega. Mõnevõrra leevendab olukorda mitmepoolne vahekohtu konventsioon, milles liikmesriigid on omavahel kokkuleppele jõudnud. Selle kohaldamisala piirdub aga siirdehindade alaste vaidlustega ja puudub võimalus normide tõlgendust kehtetuks muuta.

CCCTB süsteemiga hõlmatud ettevõtjate jaoks peaks topeltmaksustamine üldjuhul ajalooks saama. Tänu ettevõtlastu arvutamise ühtsele normistikule, millele lisandub ka maksustamisõigusi selgelt jaotav uus jaotamisvalem, saab selgeks, missugust tulu tuleb maksustada ja kus seda tuleb teha. Samas võib ikkagi esineda topeltmaksustamisjuhtumeid, näiteks nii ELis kui ka väljaspool ELi tegutseva konsolideerimisgrupi üksuste vaheliste siirdehindu käsitlevate kokkulepete korral ja seoses CCCTBga hõlmamata ettevõtjatega. Selleks puhuks on vaja tõhusamat topeltmaksustamisalaste vaidluste lahendamise süsteemi. Üldisemat tõhusamat topeltmaksustamisalaste vaidluste süsteemi on ka vaja seni, kuni CCCTBs kokkuleppele jõutakse.

Nüüd on komisjon teinud direktiivi ettepaneku, et täiustada topeltmaksustamisalaste vaidluste lahendamise mehhanisme ELis ning tagada õiglasem, kindlam ja stabiilsem maksukeskkond. Kõnealuste uute normidega tagatakse liikmesriikide vahel esineda võivate topeltmaksustamisjuhtude kiirem ja otsustavam lahendamine. Kui liikmesriigid ei suuda saavutada kokkulepet, kuidas juhtumit lahendada, on maksumaksjal õigus pöörduda oma riigi kohtu poole ja paluda vahekohtukomitee loomist, kes siis teeb kindlaksmääratud aja jooksul juhtumi kohta lõpliku ja siduva otsuse. See aitab vältida ebakindlust asjaomaste ettevõtjate jaoks. Nüüdse ettepaneku alusel loodavatest vaidluste lahendamise mehhanismidest oleks kasu ka muudel juhtudel üldisemalt. Vaidluste lahendamise selliste täiustatud mehhanismide abil säästavad nii ettevõtjad kui ka haldusasutused märkimisväärselt aega, raha ja vahendeid ning maksukindlus ELi ettevõtjate jaoks suureneb.

5. LÄBIPAISTEV, TULEMUSLIK JA ÜHTNE: KÕIKIDE ÕIGLASEM MAKSUSTAMINE

Euroopas ja rahvusvahelisel tasandil on äriühingu tulumaksu poliitika keskseks nõudeks muutunud õiglus. Ühtsest turust kasu saavad ettevõtjad peavad maksma makse seal, kus nad tulu saavad, ja maksustamisel tuleks kõiki kohelda neutraalselt. EL vajab sellist äriühingu tulumaksu süsteemi, mis kaitseb kindlalt äriühingu tulumaksu kuritarvituste vastu, tagab ettevõtjatele võrdsed võimalused ja jagab maksumaksjate koormuse õiglaselt.

5.1. Õiglasem äriühingu tulumaksu süsteem

CCCTB on äriühingu tulumaksu õiglase süsteemi näide. Selle abil kõrvaldatakse praeguse agressiivset maksuplaneerimist võimaldava maksuraamistiku nõrkused. Kõrvaldatakse ka riikide maksusüsteemide vahelised ebakõlad ja õiguslüngad, mida kasutavad ära maksustamise vältijad, kuna kõik liikmesriigid hakkavad ettevõtjate maksustatava tulu arvutamisel kohaldama ühesuguseid norme. Kõrvaldatakse siirdehinnad, mille osakaal kasumi ümberpaigutamises moodustab kuni 70 %. Selleks et suurendada CCCTB võimet toimida kuritarvituste vastase süsteemina, muutub see ELis tegutsevate suurettevõtjate jaoks kohustuslikuks.

Kõrvaldatakse liikmesriikide kiusatus minna kaasa kahjuliku maksukonkurentsi. Liikmesriigid ei pea enam kulutama suuri summasid liikuvate maksubaaside jahtimisele, sest CCCTB abil tulu jaotamisega on tagatud see, et maksustamine annab parema ülevaate sellest, kus tegelik majandustegevus toimub. Tänu sellele saavad liikmesriigid taas suunata oma vahendid majanduskasvu soodustavasse maksustamisse, mis stimuleerib investeringuid ja tööhõivet ning toetab sotsiaal-majanduslikke vajadusi üldisemalt.

Tänu CCCTB kasutuselevõtule muutuvad ka kõikide liimesriikide süsteemid ja tegelikud maksumäärad täiesti läbipaistvaks. Liikmesriikidel on suveräänne õigus kehtestada oma maksumäärad ja CCCTB ei takista seda mingil viisil. Samas tagab see, et teatava liikmesriigi kehtestatud maksumäära kohaldatakse tegelikult ka kõikide ettevõtjate suhtes. Enam ei ole võimalik kohaldada varjatud sooduskorda ega teha kahjulikke eelotsuseid. See peaks suurendama kodanike usaldust ettevõtjate maksustamise vastu ja tagama võrdsemad võimalused kõikidele ühtsel turul tegutsevatele ettevõtjatele.

5.2. Täiendavad kuritarvituse vastastest meetmed

CCCTB sisaldab kuritarvituse vastaseid sätteid, mille eesmärk on kaitsta liikmesriike maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise eest – seda nii ELis kui ka seoses kolmandate riikidega. Tänu sellele tugevneb CCCTB kui maksustamise vältimist takistava vahendi mõju. CCCTBs sisalduvad kuritarvituse vastastest meetmed on sarnased meetmetega, mis on esitatud maksustamise vältimise vastases direktiivis, milles liikmesriigid jõudsid kokkuleppele juulis 2016. Niiviisi tagatakse ühesuguste kuritarvituse vastastest meetmete kohaldamine kõikide ettevõtjate suhtes, olenemata sellest, kas nad kuuluvad CCCTB süsteemi või mitte.

Komisjon esitas täna ka teise ettepaneku, milles käsitletakse kolmandaid riike hõlmavaid hübriidseid ebakõlasid, et veelgi karmistada kuritarvituse vastaseid ELi õigusnorme ja kõrvaldada välisriske. Maksustamise vältimise vastases direktiivis juba käsitletakse hübriidseid ebakõlasid ELis ning selle abil kõrvaldatakse põhiline

maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise kanal. Samas ei piirdu need ebakõlad üksnes ühtse turuga ja lahendust on vaja ka välisriskide leevendamiseks. Maksustamise vältimise vastases direktiivis kokkuleppimisel palusid liikmesriigid komisjonil teha ka teine ettepanek, et see lünk tulemuslikult kõrvaldada. Seepärast on komisjon teinud ettepaneku uute meetmete kohta, mille abil kõrvaldada mitmesuguseid ebakõlasid, sealhulgas püsiva tegevuskohaga seotud hübriidseid ebakõlasid, imporditud ebakõlasid, hübriidülekannete ja topeltresidentsusega seotud ebakõlasid nii ELis kui ka suhetes kolmandate riikidega. Analoogselt maksustamise vältimise vastase direktiiviga on ka selles uues ettepanekus esitatud normid kooskõlas OECD BEPSi lähenemisviisiga.

6. STABIILNE, TOETAV, ERAPOOLETU: ELUJÕULIST MAJANDUST SOODUSTAV KAASAEGNE MAKSUSÜSTEEM

On vaja sellist äriühingu tulumaksu süsteemi, mis toetaks konkurentsivõimelisemat, uuendusmeelsemat ja majanduslikult stabiilsemat ELi. Majanduskasv ja investeringud sõltuvad keskkonnast, kus soositakse ettevõtlust ning soodustatakse tootlikku rahastamist ja majanduskasvu edendavat tegevust, näiteks teadusuuringuid ja innovatsiooni. Tänu CCCTB-le muutub EL investeringute jaoks vägagi ligitõmbavaks, sest ettevõtjatele kehtivad kindlad ja ettearvatavad normid ning võrdsed võimalused ning kulud ja halduskoormus vähenevad. Peale selle on komisjon karmistanud CCCTB ettepanekut uute sätetega, mis keskenduvad konkreetset majanduskasvu soodustavale tegevusele.

6.1. Paremad innovatsioonistiimulid

CCCTB abil toetatakse teadus- ja arendustegevust kui majanduskasvu ja konkurentsivõime põhihoobasid. Teadusuuringutesse ja innovatsiooni investeerimisel jääb EL praegu maha teistest arenenud majandusega riikidest. Kuigi peaaegu kõikides liikmesriikides kehtivad teatavad maksusoodustused teadus- ja arendustegevusele, ei ole kõik need tulemuslikud ja mõnda kasutavad suurettevõtjad isegi maksustamise vältimiseks. Riigiti erinevate soodustuste tõttu on maksukeskkond muutunud teadus- ja arendustegevusse investeerivate ettevõtjate jaoks keerukaks.

Tänu CCCTB-le arvatakse maksubaasist maha teadustegevusse tegelikult investeerivate ettevõtjate kulud. Selline mahaarvamine on isegi suurem idufirmade puhul, arvestades nende osatähtsust töökohtade loomises, eluterve konkurentsi tekitamises ja tõhusamate ettevõtlusmudelite kehtestamises. Teadus- ja arendustegevuse soodustamine innustab väiksema eelarvega ettevõtjaid oma tegevust laiendada ning soodustab noorte uuendusmeelsete äriühingute loomist ja laiendamist. See on ka välja töötatud parimast tavast lähtudes, nii et seda ei ole võimalik kasutada maksustamise vältimiseks.

6.2. Investeringuid soosiv maksukeskkond

CCCTB abil lahendatakse ka praeguse maksusüsteemi moonustustega seotud probleeme, mis võivad majandust destabiliseerida. Enamikus liikmesriikides kehtivad äriühingu tulumaksu süsteemid soosivad võlakohustusi ja lubavad nendest maha arvata intressimaksud, ilma et omakapitali suhtes kehtiks samasugune võimalus. Selline sooduskord innustab ettevõtjaid võtma üha enam laenu ning muudab nad haavatavamaks ja majanduse kriisidele vastuvõtlikumaks. See aga takistab Euroopa ettevõtjatel tugevama omakapitalibaasi loomist. Sellest tulenevalt on finantsturud võlainstrumentide suunas kaldu ja selline olukord võib takistada kapitaliturgude tõhusat rahastamist. See

aga on vastuolus kapitaliturgude liidu põhieesmärkide ja pangandusliidus kehtivate regulatiivse kapitali nõuetega.

Tänu CCCTB pakutavale majanduskasvu ja investeerimise soodustusele kõrvaldatakse võlakohustusi soosivad finantsmoonutused. Sellega tagatakse omakapitalile samasugused maksusoodustused nagu võlakohustustele ning luuakse neutraalsem ja investeerimissõbralikum maksukeskkond. Niimoodi toetatakse ettevõtjaid, kes tugevdavad oma majandusstruktuure ja kasutavad ära kapitaliturgude võimalusi¹⁰. Eriti kasulik on see uus õigusnorm VKEdele, kellel on tihti raske laenu saada. Arvestades majanduskasvu ja investeerimise soodustuse positiivset mõju nii ettevõtjatele kui ka majandusele üldisemalt, kutsub komisjon liikmesriike ka üles kaaluma võimalust kasutada seda süsteemi ka CCCTBga hõlmamata ettevõtjate suhtes.

7. JÄRELDUS

Komisjon teeb ettepaneku laiahaardelise meetme kohta, mille abil lahendada praegusi ja tulevasi äriühingu maksustamise probleeme ning mille näol on tegemist uue positiivse lähenemisviisiga äriühingute maksustamisele. CCCTB aitab oluliselt täiustada äriühingute tulumaksu raamistikku ELis ning muudab selle lihtsamaks, maksukindlamaks ja õiglasemaks. Sellega tagatakse äriühingute maksustamine vastavalt kaasaegse majanduse olukorrale ning tugevama ja konkurentsivõimelisema ühtse turu saavutamise. Topeltnmaksustamisalaste vaidluste lahendamist käsitlev ettepanek ja kolmandaid riike hõlmavaid hübriidseid ebakõlasid käsitlev ettepanek, mille komisjon täna samuti esitas, aitavad ka kaasa õiglasema ja tõhusama äriühingute maksustamise süsteemi tagamisele ELis. Seepärast kutsub komisjon liikmesriike üles jõudma kiiresti kokkuleppele kõikide täna esitatud ettepanekute suhtes, nii et ettevõtjad, ametiasutused, kodanikud ja Euroopa majandus võiksid hakata igakülgsest ära kasutama kõiki selle õiglase, konkurentsivõimelise ja stabiilse äriühingute maksustamise süsteemi eeliseid.

¹⁰ Pidades silmas asjaolu, et omakapitali kaudu rahastamisega seotud riskid on suuremad kui laenuvahendite kaudu rahastamise korral, lisatakse mahaarvatava summa kindlaksmääramiseks riskipreemia tootlusele. Kuna omakapitalibaasi suurenemine võib ulatuda tagasi kümne aasta tagusesse aega, kasutatakse mahaarvamise puhul võrdlustootlusena euroala kümneaastast valitsuse võrdlusvõlakirja.